

DIAKONHJEMMETS HOVEDSTYRES HØRINGSUTTALELSE TIL PLAN FOR DIAKONI I DEN NORSKE KIRKE:

Ikke praktisk problemløsning, men kjærligehtsgjerninger og syndenes forlatelse

– Hovedstyret er av den oppfatning at planen ville tjene på å trekke det bibelske materiale mer direkte inn. Det vil gi en større fylde av motiver, som kan inspirere menigheten og utfordre til mer praktisk omsorg. Det vil også forebygge en ubibelsk innsnevring av menighetsdiakoni til «praktisk problemløsning», heter det i denne høringsuttalelsen fra Diakonhjemmets hovedstyre. Det gjelder høringsuttalelse til «plan for diakoni i den Norske Kirke». Styret er også glad for den trinitariske forankring planen har fått. Også her vil hovedstyret mer i dybden: – Med utgangspunkt i troen på Gud som frelser er diakonien mer enn et vidnesbyrd om Guds kjærlighet. Den har som mål å formidle Guds kjærlighet gjennom kjærlighetsgjerninger og gjennom tilsigelse av syndenes forlatelse.

På denne betydelige institusjonen er man selvsagt også opptatt av at institusjonsdiakonien ikke har fått noen plass i planen og vil derfor omdøpe den til «Plan for Menighetsdiakoni i den Norske Kirke». Planen skal fremlegges på ny i neste kirkemøte.

– Hovedstyret mener det er riktig og positivt at planen tar utgangspunkt i menighetene. Teologisk er menigheten kirkens grunnenhet. Det er også her det største behovet og det største potensialet ligger for en utvikling av kirkens diakoni. Hovedstyret tenker da særlig på den forebyggende diakonale funksjon menigheten som omsorgsfellesskap kan ha i forhold til lokalsamfunnet det er en del av.

Menighetsdiakoni og institusjoner

På tiltakssiden avgrensner planen seg både «overfor de diakonale institusjoners arbeid og diakonale tiltak som er organisert på bispedømmeplan og på sentralt kirkelig plan.»

Den siste avgrensningen virker noe underlig og umotivert i en plan som har et «helhetskirkelig utgangspunkt». Når det gjelder avgrensningen i forhold til diakoniinstitusjonene, er den forståelig. Det er sympatisk at man ikke vil lage planer for andre enn seg selv. Men Hovedstyret synes likevel det

er en vesentlig svakhet ved planen at den ikke tar opp forholdet til diakoniinstitusjonene sett fra menighetens synsvinkel.

I mange menigheter vil det foruten offentlige helse- og sosialinstitusjoner være både institusjoner som eies og drives av menighetene selv, og diakonale institusjoner som eies og drives som egne stiftelser eller som en del av kristne organisasjoner. Sett fra menighetens synsvinkel reiser det seg her flere spørsmål som en plan for menighetsdiakoni burde ta stilling til.

Hvilket ansvar har menigheten for pasienter/beboere og ansatte både på offentlige institusjoner og diakoniinstitusjoner som faktisk ligger innenfor menighetens grenser. Hvordan kan institusjonene integreres i menighetens liv?

Hvilke initiativ bør menighetene ta for å innlede et samarbeid med institusjonene med sikte på løsning av konkrete oppgaver både på institusjon og i lokalsamfunnet?

Hvordan kan menighetene bli en ressurs både for de offentlige og de diakonale institusjonene? Hvilke

forventninger kan menighetene ha til institusjonene når det gjelder skoleringsbehovet for de frivillige medarbeiderne?

Menighetsdiakoni og utdanningsinstitusjonene

Dette forholdet berøres på noen punkter i handlingsprogram-delen. Men man sitter med et generelt inntrykk av at planutkastet er fattig på tenkning når det gjelder hvilken ressurs utdanningsinstitusjonene kan være og bør være i forhold til menighetsdiakonien.

Hovedstyret for Det norske Diakonhjem hadde ikke hatt noe imot at planen hadde vært mer frimodig og tydelig på dette punkt. Men vi tar denne litt påfallende tilbakeholdenhet først og fremst som en utfordring til oss selv. Utfordringen består dels i å utvikle større kompetanse på skolene i forhold til menighetsdiakonien problemstillinger. Å gjennomtenke hvordan slik kompetanse kan formidles bedre både gjennom diakoniutdanningen og kurstilbud overfor frivillige medarbeidere. Og å skape en nærmere kontakt mellom

menighetene og utdanningsinstitusjonene.

Menighetsdiakoni og diakoniarbeidere

På oppgave- og tiltakssiden er planen forsøkt tilpasset dagens situasjon der de færreste menigheter har soknediakoner. I handlingsprogrammet er imidlertid økning av antallet soknediakoner en vesentlig målsetting for å kunne styrke diakoniens stilling i kirken.

Hovedstyret vil sterkt understreke behovet for at kirkens organer prioriterer arbeidet med opprettelse av soknediakonistillinger. Vi ser det som en viktig oppgave for Diakonhjemmet i samarbeid med Diakonforbundet å sørge for bedret rekruttering til disse diakonstillingene.

Men selv om vi i dag bare har ca. 60 soknediakoner, synes vi det er en beklagelig mangel ved planen at den ikke i det hele tar opp forholdet mellom den spesielle og den alminnelige diakoni og ikke drøfter menighetens ansvar overfor sine ansatte diakoniarbeidere. Som planen selv påpeker har vi tross alt ca. 200 lønnete hel- og deltidsansatte diakoniarbeidere i menigheten.

Det er grunn til å tro at en av grunnene til svak rekruttering og stor gjennomtrekk i diakonistillingene er svakheter ved realiseringen av menighetens arbeidsgiveransvar.

Hva er diakoni?

I dette avsnittet (side 7 i planen) er det etter hovedstyrets mening en spenning mellom:

a) en påpekning av dybdedimensjonen i det bibelske diakonibegrep og en helhetsforståelse av mennesket som kropp, sinn og ånd, og

b) en innsnevring av planen diakonibegrep til «kirkens arbeid rettet mot mennesker omgitt og merket av de konkrete problemer i samfunnet.»

Det er viktig å understreke at diakoni først og fremst er «praktisk omsorg for mennesker». Men Hovedstyret er av den oppfatning at

planen ville tjene på å trekke det bibelske materiale mer direkte inn. Det vil gi større fylde av motiver som nettopp kan inspirere menigheten og utfordre den til mer praktisk omsorg. Det vil også forebygge en ubibelsk innsnevring av menighetsdiakoni til «praktisk problemløsning».

Hovedstyret gleder seg over den trinitariske forankring av planen diakoniforståelse. Nettopp på den bakgrunn blir diakonidefinisjonen for snever. Det bør overveies om ikke også den dogmatiske basis for diakonien kunne tegnes med større fylde – til utbytte for planens brukere.

For eksempel:

Med utgangspunkt i troen på Gud som skaper gir en positivt forståelse av skaperordningen og Guds lov-åpenbaring som en del av Guds vern om livet.

Med utgangspunkt i troen på Gud som frelser er diakonien mer enn et vitnesbyrd om Guds kjærlighet. Den har som mål å formidle Guds kjærlighet gjennom kjærlighetsgjerninger og gjennom tilsigelse av syndenes forlatelse.

Med utgangspunkt i troen på Gud som forløser har ikke diakonien bare sitt utspring i menighetens fellesskap. Menighetens fellesskap er selv en del av «omsorgen for mennesker i nød».

Diakonien i menighetens liv

Til drøftingen av forholdet mellom etikk/sosialetikk og diakoni vil hovedstyret bemerke følgende: Et stykke på vei (kanskje ikke så langt som planen mener!) kan dette forstås som et forhold mellom teori og praksis. Hovedstyret vil også understreke at en trenger impulser både fra individual- og sosialetikk på det diakonale handlingsplan. Men det teoretiske grunnlaget for diakonien må ikke begrenses til etikken. Som det uttrykkes i planen har diakonien sin basis i alle tre troens artikler og trenger derfor å øse av alle teologiens disipliner: Bibelfag og systematisk og praktisk teologi.

Menigheten i lokalmiljøet

Slik avsnittet nå er formulert, sees menigheten primært i et ressursperspektiv: Den er en del av nærmiljøets samlede omsorgskjede. Dette er viktig så langt det reker. Men Hovedstyret vil peke på to momenter som burde vært reflektert i planen.

1) Å bygge et levende og egenartet menighetsfellesskap med åpenhet mot samfunnet er sannsynligvis det beste bidrag kirken kan gi til «nærmiljøets samlede omsorgskjede».

Virkeligheten i «velferdssamfunnet» er at svært mange mennesker ikke får oppfylt sine rettigheter vis a vis myndighetene. Det er derfor nødvendig å etablere en kritisk distanse mellom menighet og lokale myndigheter på helse- og sosialsektoren.

2) Menigheten bør oppfatte seg selv som et tilfluktssted for mennesker, en instans som våker over og hevder folks rettigheter – også i forhold til myndighetene. Her mener Hovedstyret at planen er for mye preget av en harmonimodell.

Mål og oppgaver

Hovedstyret vil gi honnør for utformingen av dette hovedkapitlet. Vi tror det er pedagogisk riktig med inndelingen i virksomhetsområder og konkretisering av menighetens aktuelle utfordringer. Men enda en gang spriker det mellom en bred målbestemmelse (Diakonien felles målsetting) og et langt snevrere handlingsfelt.

Planen bruker begrepet «behov» på en litt ukritisk måte. Tidvis kan det se ut som om den mest operasjonelle definisjonen av diakoni er «hjelp til behovstilfredsstillelse». Det burde ha kommet tydeligere fram at når kirken gjennom sin diakoni betingelsesløst avhjelper menneskers nød – gjør den det ut fra et bestemt verdigrunnlag, en normativ

Fort. s. 14.

DIAKONOS

ORGAN FOR DET NORSKE DIAKONFORBUND

Ansvarlig redaktør: Edward Hulbak (Tlf. 02/54 35 08 (priv.)

02/13 59 90 (arb.)

Redaksjonssekretær: Leif Kjell Askeland (Tlf. 02/50 58 89 (priv.)

Adresse: Ostadalsveien 43, 0753 Oslo 7.

Diakonos kommer ut pr. 15. i måneden unntatt 15. juli.

Stofffrist: 20 dager før utgivelse.

Frist for stillingsannonser: 14 dager før utgivelse.

Frist for forretningsannonser og kunngjøringer: 20 dager før utgivelse.

Adresse: Diakonveien 15, 0369 Oslo 3.

Telefon: (02) 60 60 57

Postgiro: 2 08 06 46, **Bankgiro:** 1600.21.66201

Trykk: A.s Stærkeby Trykk, 3050 Mjøndalen.

Bladet kan bestilles på alle landets postkontor og koster kr. 125,- pr. år for ikke-medlemmer.

DET NORSKE DIAKONFORBUND

Sekretariatet, Diakonveien 15, 0369 Oslo 3. Tlf. 02/60 60 57

Forbundssekretær Roar Meland, tlf. priv. 02/24 18 07

Eksp. tid: kl. 10.00 – 14.00. Mand. – fred.

Forts. fra s. 5

oppfatning av hva som er menneskets dypeste «behov»: å få et rett forhold til Gud, sin neste og seg selv.

Arbeid for grunnleggende materielle behov

Etter at Hovedstyrets mening mangler beskrivelsen av «velferdssamfunnet» (s. 14-15) et viktig perspektiv: mangelen på tilgjengelighet av offentlig støtte og tjenester. Mange ordninger og muligheter er ikke kjent. Det krever i mange tilfelle altfor mye av dem som trenger hjelp når det gjelder kunnskap og initiativ. Dette vil alltid de svakeste gruppene lider under. Denne mangel ved velferdssamfunnet forsterkes ved at de svakeste gruppene har vanskeligst for å få gjennomslag for sine behov og for sin virkelighetsoppfatning på det politiske plan.

Som vi har nevnt tidligere, er dette en viktig diakonal utfordring for kirken også på menighetsplan. Hvordan skal våre menigheter oppdras for å kunne bli effektive voktere av de svakestes interesser?

Arbeid for kontakt og fellesskap

Vi synes dette er et meget godt avsnitt. Her berøres også noe av det

vi mener mangler i planen ellers: Utfordringen til menighetene om å bygge og utvikle et egenartet omsorgsfellesskap som fungerer, i tråd med Jesu ord i Bergprekenen, som «jordens salt» og «verdens lys», en by på fjellet som alle kan se. (Mt. 5)

Forts. fra s. 13

Bodil Bø Oftestad fra Diatahs og Roar Meland fra DNDF, samt i tillegg en repr. fra hver av partene.

Støtte til offentlig ansattes pensjonsrettigheter

I Diakonos nr. 10/86 oppfordret vi medlemmene til å støtte aksjonen for offentlig ansattes pensjonsrettigheter.

Oppfordringen i Diakonos førte ikke til den store respons hos medlemmene. 15 medlemmer sendte inn svarslipp.

Vedtak:

De innkomne underskriftene til støtte for Aksjonen for offentlig ansattes pensjonsrettigheter oversendes aksjonskomiteen sammen med kr. 250,-.

RUNDE ÅR I JUNI

60 år:

Abel Gundersen, 6.6.

70 år:

Olav Pedersen, 25.6.

75 år:

Svein Sundenius, 1.6.

38 ÅR PÅ NÆRLAND

T.J. Torkildsen kan nå meddele at han har vært beboer ved Nærlandheimen i 38 år. Han ber oss notere i Diakonos at han kom til institusjonen i 1949 og hilser med «Hvilken venn vi har i Jesus...» (1. vers) og Joh. 3,16.

Adresseendringer

Dag Terje og Karen Sikveland
Finnbakk

Kitty Kiellands vei 15 B
1346 Gjøttum

Nye medlemmer:

Ragnhild Blix
Granåsen 66 B
1347 Hosle
Soknediakon i Høvik

Rettelse

I forrige nummers omtale av Yamaori og FHI med tittelen «Lukkede land, en utfordring til diakonbevegelsen» ble Godtfred Rekkebo ved en misforståelse tildelt ledervervet i den norske avdelingen, Hungershjelpen. Loris Sævar- eid er formann. Rekkebo er styremedlem sammen med Svein Løvik, Oddlaug Løvik, Rannei Rekkebo og Nora Sæ- vareid. (red.).

Invitasjon årsmøte i Diakonhøyskolens Diakonforbund

DNDF er invitert til å delta ved Diakonhøyskolens Diakonforbunds årsmøte i Århus 11. – 12. april 1987.

Vedtak:

Nestleder Dag Rakli representerer DNDF ved Årsmøte til Diakonhøyskolens Diakonforbund 11. – 12. april 1987 i Århus.